

Ў ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
X. SULAYMONOVA NOMIDAGI
RESPUBLIKA SUD EKSPERTIZA MARKAZI

ЎZBEKISTON SUD EKSPERTIZASI

Huquqiy, ijtimoiy, ilmiy-amaliy
JURNAL H

2023 №2(9)

O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-apreldagi 315/5-son qarori bilan "O'zbekiston sud-ekspertizasi" ilmiy jurnali yuridik va siyosiy fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

XALILOV A.U. Xorijiy mamlakat qonunchiligi amaliyoti asosida sud ekspertiza imkoniyatlarini takomillashtirish.....	2
ТОВМАСЯН А.Г. Некоторые особенности тестирования и идентификации способа изготовления альфа-пирролидин-опентиофенона.....	12
YULDASHEV T. Sud kompyuter texnikaviy ekspertizasi imkoniyatlari, soha yangiliklari.....	20
MARDIYEV A.B. O'zbekistonda odam DNKsi sud biologik ekspertizasi tashkil etilish tarixi (DNK ekspertizasi kecha va bugun).....	26
АХМЕДОВА Р.К., ПАК Э.В. Возможности комплексного подхода в криминалистической экспертизе некоторых синтетических наркотических средств и их смесей.....	31
ESHMURATOV Sh.B. Sud-trasologik ekspertizasi rivojlantirish masalalari.....	37
NAJMIDDINOVA N.Y. "Haqorat" mazmunidagi matnlar bo'yicha lingvistik ekspertiza o'tkazish jarayoni.....	40
QOLQANOV N.T., BAZOROV M.M. "Raqamli sud ekspertiza" (digital forensics) dasturini amaliyotga joriy qilishning e'tiborli jihatlari.....	45
NURALIEV B.A. "Hizb ut-tahrir" diniy ekstremistik tashkilotining sof islom g'oyalari zid qarashlari.....	50
ISLOMOV B. O. Malayziya jinoyat qonunchiligida jazoni yengillashtirish masalalari.....	56
FAYZULLAEV Sh.F. Ishni sudga qadar yuritish bosqichida videokonferensaloqadan foydalanish afzalliklari.....	61
JO'RAYEV N.Q., ADELBEKOVA B. Mintaqaviy xavfsizlik va millatlar munosabatlari.....	66
OMONOV B. Siyosiy modernizatsiyada yuzaga keladigan inqirozlarning yechimlari.....	72
ULUG'OV A.H. Bag'rikenglik madaniyati va uning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni.....	76
KARSHIYEV Sh.S. Yangi O'zbekistonda millatlararo munosabatlarni rivojlantirishda milliy va umuminsoniy qadriyatlarining o'rni.....	83
KUDRATOV S.M., G'OFURJONOV A.X. Muhrlar va shtamlarni tayyorlash, saqlash, ulardan foydalanish tartibi hamda himoya vositalariga qo'yiladigan talablar.....	87
ABDURASULOV O. Ijtimoiy munosabatlarni tartibga solishda oila institutining o'rni.....	93
O'zbek ayollaridan birinchi akademik Xadicha Sulaymonovanning hayoti, faoliyati va ilmiy merosi" mavzusida respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi.....	98

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi

Bosh muharrir:
Akram XALILOV

Bosh muharrir o'rinbosari:
Uchkun UZAKOV
Mas'ul kotib:
Nuriddin QOLQANOV

Tahrir hay'ati:

Akbar TASHKULOV
Sherzod RABIYEV
Jamshidxon NURITDINOV
Istam ASTANOV
Narzulla JO'RAYEV
Odil MUSAYEV
Eshmuxamad KADIROV
Shuhrat RAXMANOV
Tolibjon ORZIYEV
Saidillaxodja SAIDXODJAYEV
Oktam SHAKAROV
Nilufar XALILOVA
Nadejda KORABLYOVA

Mas'ul muharrir:
Husan NISHONOV
Dizayner:
Faxriddin RAHIMOV
Sahifalovchi:
Malohat TOSHOVA

"O'zbekiston sud ekspertizasi" huquqiy, ijtimoiy, ilmiy-amaliy jurnali
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 2021-yil 4-iyunda 1185-sonli guvohnoma bilan ro'yxatga olingan.

Tahririyat manzili:
100105, Toshkent shahri, Mirobod tumani
Farg'ona yo'li ko'chasi.
Telefonlar:
(71) 209 11 55 (153 ichki), (93) 171 37 74

web-site: www.sudex.uz
e-mail: info@sudex.uz
facebook.com/sudex.uz
telegram.me/sudex.uz

Jurnal 8.08.2023 yilda bosmaxonaga topshirildi.
Qog'oz bichimi 60x84 1/8. Ofset usulida bosildi.
Shartli 6,75 bosma taboq. Buyurtma № 001. Adadi 100.

"Reliable Print" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Qushbegi ko'chasi, 6-uy.

**YANGI
O'ZBEKISTONDA
MILLATLARARO
MUNOSABATLARNI
RIVOJLANTIRISHDA
MILLIY VA
UMUMINSONIY
QADRIYATLARNING
O'RNI**

KARSHIYEV

*Sherzod Saydaliyevich,
Chirchiq davlatpedagogika
universiteti tayanch doktoranti*

ANNOTATSIYA

Maqolada Yangi O'zbekiston sharoitida jamiyat ma-naviy hayotini sog'lomlashtirish va rivojlantirish, inscn omiliga katta e'titor qaratish, shu bilan birga jamiyat a'zolarining ma-naviyatini tikksh va yuksaltirishda milliy til va milliy madaniyat, milliy eng, milliy c'z-c'zini anglash, milliy his-tuyg'u, milliy g'urur va iftixerni e'stirishning ahamiyati haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: qadriyatlar, millatlararo munosabatlar, milliy madaniyat, milliy eng, milliy o^-o^t ' anglash, milliy his-tuyg'u, milliy g'urur.

АННОТАЦИЯ

В статье геверится о развитии духовной жизни общества в условиях Нового Узбекистана. Уделяется большое внимание человеческому фактору, важности развития национальной гордости, родного языкакана, ционального самосознания, восстановления национальной культуры и повышения духовности членов общества.

Ключевые слова: ценности, межэтнические отношения, национальная культура, национальное самосознание, национальная гордость.

ANNOTATION

The article writes about the development of the spiritual life of society in the conditions of New Uzbekistan, which pays great attention to the human factor, and at the same time about the importance of developing a national feeling, national pride in the national language and national culture, national self-consciousness in restoring and increasing the spirituality of members of society.

Key words: values, interethnic relations, national culture, national identity, national feeling, national pride.

Jahonda xalqaro, millatlararo, konfessiyalararo hamkorlik va hamjihatlikni mustahkamlash ko'p jihatdan jamiyat hayotiga milliy mafkuraning umumbashariy tamoyillaridan biri bo'lgan bag'rikenglikning samarali joriy etilishiga bevosita bog'liq. Zero, so'nggi yillarda dunyoda diniy omil bilan bog'liq ravishda turli yo'nalishlardagi jarayonlar avj olib bormoqda. Ko'p hollarda murakkab va ziddiyatli, ba'zida esa qonli to'qnashuvlar bilan kechayotgan bunday voqea-hodisalar turli din vakillari o'rtasida toqat, hurmat, e'tibor va umuman hamkorlik ruhida aloqalarni shakllantirish va mustahkamlash obyektiv tarixiy zaruriyat ekanligini ko'rsatmoqda. Shu sababdan ham "xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglikni ta'minlash hamda chuqur o'ylangan, o'zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat" mamlakatimizda strategik vazifalardan biri sifatida belgilab olindi, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev tomonidan BMT minbaridan Bosh Assambleyaning "Ma'rifat va diniy bag'rikenglik" deb nomlangan maxsus rezolyutsiyasini qabul qilish taklifi ilgari surildi. "Ushbu rezolyutsiya bag'rikenglik va o'zaro hurmatni qaror toptirish, diniy erkinlikni ta'minlash, e'tiqod qiluvchilarning huquqini himoya qilish, ularning kamsitilishiga yo'l qo'ymaslikka ko'maklashishga qaratilgan"¹ deya ta'kidlangani fikrimiz dalilidir.

O'zbekistonda yangilanish davrida jamiyat ma'naviy hayotini sog'lomlashtirish va rivojlantirish, inson omiliga katta e'tibor berish eng asosiy

vazifalardan biriga aylandi. "Mustaqilligimizning dastlabki kunlaridanoq ajdodlarimiz tomonidan ko'p asrlar davomida yaratib kelingan g'oyat ulkan, bebaho ma'naviy-madaniy merosni tiklash davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan nihoyatda muhim vazifa bo'lib qoldi"² deya ta'kidlagan edi O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti I.Karimov.

Ma'naviyati yuksak darajada rivojlangan millatgina porloq istiqloq, buyuk kelajak uchun o'zida kuch-qudrat topa oladi. Ma'naviyati rivojlangan xalq va millat o'z-o'zini qadrlaydi, qaddini tik tutadi, o'tmishi bilan faxrlanadi, o'zligini anglaydi, kelajakka umidvorlik bilan qarab, ozodlik va mustaqillikning qadriga yetib, Vatan ravnaqi yo'lida fidoyilik ko'rsatadi.

Xalqimizning ma'naviyatini tiklashda va rivojlantirishda milliy til va milliy madaniyat, milliy ong, milliy o'z-o'zini anglash, milliy histuyg'uni, milliy g'urur va iftixorni o'stirish katta o'rin tutadi.

Xalqimizning mustaqillikni qo'lga kiritishi unutilgan ko'pgina qadriyatlar, meroslar qatori birinchi navbatda mustaqilligimizni mustahkamlaydigan, uning qudratini oshiradigan yangi qadriyatlarni rivojlantirishni zaruriy holat qilib qo'ydi. Bu yangi ma'naviy qadriyatlar xalqimizning azaliy ezgu maqsadlarini ifodalab milliy istiqloq mafkurasida o'z aksini topdi. "Istiqloq mafkurasida polietnik O'zbekiston xalqining ezgu g'oya - ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot barpo etish yo'lidagi asriy orzu-intilishlari, hayotiy ideallarini o'zida aks ettiradi"³. Xalqimizning ma'naviy ehtiyojlari shu yo'ldan og'ishmay borishi natijasida qondirilib boriladi.

Barchaga ma'lumki, milliy g'oya (mafura) millatning ma'naviy merosidan oziqlanadi va ayni paytda, uning ma'naviyati rivojlanishiga o'zining ijobiy ta'sirini o'tkazadi. Endi mavzumizdan kelib chiqqan holda, milliy g'oyaning umuminsoniy negizlari nimalarni o'z ichiga oladi, degan savolga javob berishga harakat qilamiz.

Shuni alohida ta'kidlash kerakki, umuminsoniylik tayyor holda osmondan tushadigan omil emas, u millatlarning ajdodlari tomonidan asrlar davomida yaratilgan moddiy va ma'naviy

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 72-sessiyasidagi nutqi // "Xalq so'zi", 2017-yil 20-sentabr.

² Karimov I. A. Xavfsizlik va barqarorlik taraqqiyot yo'lidan. 6-jild. - T.: O'zbekiston, 1998. - B. 125.

³ Milliy istiqloq g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. - Toshkent: O'zbekiston, 2000. - B. 6.

boylıklardagi, yer yuzida yashayotgan barcha millat, elat va xalqlarning barcha rivojlanish bosqichlari ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiladigan eng ilg'or qismlari asosida shakllanadi. Bunda millatning o'zi ham umuminsoniy qadriyat sifatida butun insoniyat uchun go'zallikning ramzi sifatidagi maqomining ahamiyatini ham alohida ta'kidlash lozim.

Buning ma'no-mazmunini birgina o'zbek millati milliy g'oyasi va mafkurasidagi belgilab qo'yilgan quyidagi tamoyillarni keltirish orqali anglab olish mumkin. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, milliy va umuminsoniy qadriyatlar, demokratiya tamoyillariga asoslanadi; xalqimizning asrlar davomida shakllangan yuksak ma'naviyati, an'ana va udumlari, ulug' bobokalonlarimizning o'lmas meroslaridan oziqlanadi; adolat va haqiqat, erkinlik va mustaqillik g'oyalari hamda xalqimizning ishonch va e'tiqodini aks ettiradi; yurt tinchligi, Vatan ravnaqi va xalq farovonligini ta'minlashga xizmat qiladi; jamiyat a'zolarini, aholining barcha qatlamlarini O'zbekistonning buyuk kelajagini yaratishga safarbar etadi; millati, tili va dinidan qat'i nazar, mamlakatimizning har bir fuqarosi qalbida ona Vatanga muhabbat, mustaqillik g'oyalari sadoqat va o'zaro hurmat tuyg'usini qaror toptiradi; jamoatchilik qalbi va ongiga fikrlar xilma-xilligi, vijdon erkinligi tamoyillariga rioya qilgan holda ma'rifiy yo'l bilan singdiriladi⁴.

Milliy g'oya (mafura) har bir zamonga tegishli bo'lgan masalalarni har doim o'zida mujassamlantirgan holda zamon talabi va ehtiyojlariga mos ma'naviy bilimlarni oldinga surib kelgan. Milliy g'oyada hozirgi zamonga mos bo'lgan talablar asosida yangi davrga xos ehtiyojlar hisobga olingan. Bular milliy manfaatlarini, ehtiyojlarni o'zida qamrab olgan va xalq ma'naviyatiga to'g'ri keladigan milliy g'oyaning oldiga qo'yiladigan talablardir.

Xalq ma'naviy ehtiyojlari bilan bog'liq bo'lgan holda istiqloq mafkurasini oldiga quyidagi talablar zarur qilib qo'yilgan: inson qalbi va ongiga ijobiy ta'sir etadigan tushuncha va tuyg'ular, go'zal va hayotiy g'oyalarni tizimini o'zida mujassam etishi; millat, xalq va jamiyatni birlashtiruvchi kuch, yuksak ishonch-e'tiqod manbai bo'lishi; har qanday ilg'or g'oyani o'ziga

singdirish va har qanday yovuz g'oyaga qarshi javob bera olishi; zamon va davr o'zgarishlariga qarab o'zi ifodalaydigan manfaat, maqsad-muddolarni amalga oshirishning yangi-yangi vositalarini tavsiya eta olishi. Bular asosida esa milliy istiqloq mafkurasida xalq ma'naviyatini boyitish, shakllantirish bilan bog'liq bo'lgan mafkuraviy vazifalar qo'yiladi.

Bular quyidagilar: mustaqil dunyoqarash va erkin tafakkurni shakllantirish; hur fikrli, mutelik va jur'atsizlikdan xoli bo'lgan, o'z bilimi va kuchiga ishonib yashaydigan insonni tarbiyalash; odamlarimiz, ayniqsa yoshlarimizning irodasini baquvvat qilish, iymon-e'tiqodini mustahkamlashga xizmat qiladigan ma'naviy muhit yaratish; vatandoshlarimiz tafakkurida o'zlikni anglash, tarixiy xotiraga sadoqat, muqaddas qadriyatlarimizni asrab-avaylash, vatanparvarlik tuyg'usini kamol toptirish; xalqimizga xos bo'lgan iymon, e'tiqod, insof, diyonat, saxovat, halollik, mehroqibat, sharm-u hayo kabi fazilatlarini yanada yuksaltirish; mamlakatimizning polietnik xalqi ongi va qalbida "O'zbekiston - yagona Vatan" degan g'oyani shakllantirish va rivojlantirish⁵.

Milliy g'oya (mafura) ozod insonni ulug'laydi, erkin fikr yuritishni targ'ib etadi, ilg'or umumbashariy g'oyalarga suyangan holda uni amalga oshirish uchun kurashga da'vat etadi. Milliy g'oya (mafura) millat ma'naviy taraqqiyotini, uning ijtimoiy-siyosiy barqarorligini ta'minlashning asosiy manbasi hisoblanadi. Millatning mustaqilligi, ozodligi, erkinligi, uning o'ziga xosligini esa faqat milliy g'oya, ularning moddiy kuchga aylanishi natijasida ta'minlash mumkin bo'ladi. Professor S.Otamuratovning quyidagi fikriga qo'shilamiz: "Milliy g'oya (mafura) har bir insonning o'zini anglashi jarayonida shakllana boshlaydi. Insonning shaxs sifatida shakllanishi esa uning o'zini anglashidan boshlanadi. ...Milliy g'oyaning ta'sir doirasi nihoyatda keng bo'lib, u millatning o'ziga xosligini saqlab turish, millat manfaatlarini yo'lida millat vakillarini birlashtirish, uyushtirish va taraqqiyot yo'nalishlarini belgilash kabilarga o'zining ta'sirini o'tkazib turadi"⁶.

Milliy g'oyaning tarixiy, falsafiy ildizlari

⁵ Milliy istiqloq g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. - Toshkent: O'zbekiston, 2000. - B. 46.

⁶ Otamuratov S. Milliy rivojlanish falsafasi. - Toshkent: Akademiya, 2005. - B. 25.

⁴ Milliy istiqloq g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. - Toshkent: O'zbekiston, 2000. - B. 44.

uning tamoyillari bkn uzviy bog'liq bo'lib, uning asosiy tamoyillaridan biri insonparvarlik g'oyasi bilan bog'liq ekanligini e'tiborga olish zarur.

Millat taqdiriga daxldor bo'lgan g'oyalar, eng avvalo, milliy zamin bilan bog'liq bo'lib Unga tayanmagan, undan bahra olmaydigan yoki undan uzilib qoladigan g'oyalar millat manfaatlariga ham xizmat qila olmaydi.

“Milliy g'oya (a^m) negizlari faqat milkning tor doiradagi zaminlari bkn cheklanmaydi. Shuning bilan bir qatorda, umumbashariyat erishgan g'oyalar yutuq ham tayanadi”⁷.

O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti mamlakatimiz mustaqilligini ilk yillaridayoq mustaqil O'zbekistonning istiqlolini mustahkamlash va uning kelgusi taraqqiyotini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega bo'ladigan ijtimoiy rivojlanish quyidagi to'rtta asosiy negizini belgib bergan edi. Bular:

- umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik;
- xalqimizning ma'naviy merosini mustahkamlash va rivojlantirish;
- insonning o'z imkoniyatlarini erkin namoyon qilishi;
- vatanparvarlik⁸.

Milliy g'oya (mafura) tamoyillari umuminsoniy qadriyatlar bilan o'zaro uyg'unlashib ketgan. Milliy g'oyaning asosiy tamoyillari milliy o'z milliy tafakkurning milliy o'z shakllantirishga yo'naltirilganligi, millatni birlashtirish⁹.

⁷ Milliy istiqlol g'oyasi. Darslik. - Toshkent: Akademiya, 2005. - B. 217.

⁸ Karimov I.A. O'zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafura. 1-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 1996. - B. 364.

g' uning manfaatini ifodalashi, milliy g'urur, iftixor va shaxs ma'suliyatining shakllanishiga qaratilganligi; milliy meras, tarixiy xotirani as-rash, yoshlarda vatanparvarlik, millatparvarlik, va umuminsoniylik ruhiyatini shakllantirishga qaratilganligi; Vatanimizda turli millatlarning tinch-totuv yashashi, ularning ongida “O'zbekiston - yagona vatan” g'oyasini shakllantirish; mamlakatimiz fuqarolarida milliy xavfsizlik, millatlararo totuvlik, dinlararo bag'rikenglik g'oyalarining shakllanishiga yordam berishdan Ijora!

Milliy g'oyaning umuminsoniy negizlari quyidagilar: hamma sohada qonunga itoat etish, G'urur huquqlarini hurmatlash va hurmatlilik; turli millat vakillari bilan o'zaro do'stlik va birodarlikda yashash va mehnat qilish; har bir xalqning tili, dini, urf-odatini e'zish; dunyoviy bilimlarni chuqur o'zlashtirish, ma'rifatparvarlik; o'z xalqlarning turli sohada erishgan g'oyalar yutuqlari va madaniyatini o'rganish; milliy mahdudlik, agressiv millatchilik va shovinizmdan xoli bo'lib adolat, tenglik, tinchlik, bunyodkorlik va demokratiya g'oyalarini o'zida ifoda ettirish; diniy bag'rikenglik g'oyalarini o'zida ifodalash; vayronkor va turli g'azli g'oyalarga qarshi kurash va bunyodkor g'oyalar rivojlanishining omili bo'lib. Ular o'z mazmun va mohiyatiga ko'ra milliy g'oyaga xos bo'lgan umuminsoniy tamoyillardir.

⁹ Milliy istiqlol g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. (Qisqacha izohli tajribaviy lug'ati). - Toshkent: Yangi asr avlodi, 2002. - B. 116

ADABIYOTLAR

1. Azizxonov A., Musayev O., Xabibullayeva D., Egamberdiyeva U., Nabiyev G., Orifxo'jayev S. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyot. -Toshkent: “DITAF”, 2001. -335 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 72-sessiyasidagi nutqi // “Xalq so'zi”, 2017-yil 20-sentabr.
3. Mirziyoyev Sh. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. Asarlar. I-jild. - Toshkent: O'zbekiston, NMIU, 2017. - 486 b.
4. Karimov I. A. Xavfsizlik va barqarorlik taraqqiyot yo'lidan. 6- jild- Toshkent: O'zbekiston, 1998. - 125 b.
5. Milliy istiqlol g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. - Toshkent: O'zbekiston, 2000. -6 b.
6. Otamuratov S. Milliy rivojlanish falsafasi. -Toshkent: Akademiya, 2005. -25 b.
7. Milliy istiqlol g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. - Toshkent: O'zbekiston, 2000. -44 b.

**MUHRLAR VA
SHTAMPLARNI
TAYYORLASH, SAQLASH,
ULARDAN FOYDALANISH
TARTIBI HAMDA
HIMOYA VOSITALARIGA
QO'YILADIGAN
TALABLAR**

KUDRATOV

Sanjar Marupovich,

*O'zbekiston Respublikasi Adliya
vazirligi huzuridagi*

*X. Sulaymonova nomidagi Respublika
sud ekspertiza markazining
Sud-ekspertlik ilmiy-tadqiqot instituti
bosh ilmiy xodimi,
3-darajali yurist*

G'OFURJONOV

Axadjon Xamidjon o'g'li,

*O'zbekiston Respublikasi Adliya
vazirligi huzuridagi*

*X. Sulaymonova nomidagi Respublika
sud ekspertiza markazining
Sud-ekspertlik ilmiy-tadqiqot instituti
yetakchi ilmiy xodimi,
2-darajali yurist*

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada muhrlar va shtamplar texnik-kriminalistik ekspertizasining dolzarb masalalari, muhrlar va shtamplarning zamonaviy imkoniyatlari, ularni tayyorlash va saqlash bo'yicha qonunchilikdagi bo'shliqlar ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: texnik-kriminalistik ekspertiza-si, tadqiqot, ekspert, muhr (shtamp), ishlab chiqarish, saqlash, xorijiy tajriba.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены актуальные вопросы технико-криминалистического исследования оттисков печатей и штампов. Рассмотрены современные возможности и пробелы на законодательном уровне по изготовлению и хранению оттиска печатей и штампов.

Ключевые слова: технико-криминалистическая экспертиза, исследование, эксперт, документ, печать (штамп), изготовления, хранения, зарубежный опыт.

ANNOTATION

The article deals with topical issues of technical and forensic research of prints of seals and stamps. Modern possibilities and gaps at the legislative level for the production and storage of the impression of seals and stamps are considered.

Key words: technical and forensic examination, research, expert, document, seal (stamp), manufacturing, storage, foreign experience.